

[Stensballe.]

som det er foreslaaet her med Hensyn til Byggeriet, og Spørgsmaalet drejer sig derfor for mit Vedkommende om, hvorvidt der er en saadan Trang til flere Boliger; at der er Grundlag for at afvige fra det efter vor Mening rigtige Princip at lade vore bestaaende Finansieringsinstitutter klare Byggefiancieringen og i Stedet derfor at tage et saa ekstraordinært Skridt som at lade Staten etablere en Statskreditforening.

Nu har der i de senere Aar været en saa stor Byggevirksomhed, at man egentlig ikke længere kan tale om nogen Bolignød, hverken i Provinsen, ude omkring paa Landet eller i Stationsbyerne, og for Københavns Vedkommende er i de sidste Aar forud for 1930 Antallet af Familier under Husvildforsorg aftaget fra 2 805 til 1 131, medens der har været en Nedgang i Personantallet fra 11 331 til 5 069. Tallet er altsaa gaaet ned til det halve og har nu atter i 1932 omtrent været Genstand for en Halvering, idet der efter den Optælling, som jeg sidst har set, var 686 Familier, med i alt 3 275 Personer, under Boligforsorg. Hertil kommer, at der endnu i Sommer har været adskilligt Boligbyggeri i Gang. For Københavns Vedkommende er det saa sent som i Dag i Pressen oplyst af Københavns Grundejerforenings Formand, at der i Slutningen af Maj Maaned i Aar stod ca. 2 000 Lejligheder ledige. Jeg kan ikke af dette se, at der skulde være nogen overmægtig Trang til Boliger for Tiden, saa meget mindre som det ogsaa er oplyst, at der i Sommer var 4 000 Lejligheder under Opførelse. Det fremgaar tillige af den Meddelelse, jeg har set, at der vil blive foretaget en ny Optælling nu i November Maaned, men den kan vi jo ikke vente efter, da den højtærede Minister har anmodet om, at dette Lovforslag maa faa en hurtig Behandling, hvilket vi ikke skal have noget at indvende imod; vi vil gerne føje den højtærede Minister deri.

Jeg skal gerne indrømme, at en af Grundene til, at Byggeriet er blevet noget formindsket, ligger — ved Siden af Frygten for ikke at kunne faa Lejlighederne udlejet, hvis der skulde opstaa et Lejlighedsoverskud, og ved Siden af de høje Arbejdslønninger, som forhøjer Byggeprisen — i den Omstændighed, at der siden September i Fjor har eksisteret vanskelige og dyre Finansieringsforhold som Følge af Kreditforeningsobligationernes lave Kurs nu lige indtil den sidste Tid. Hvis vi f. Eks. tager Københavns Kreditforenings 4½ pCt.s Obligationer, stod de i Fjor forud for den 21. September i ca. 90, medens de i Juni Maaned i Aar var gaaet

ned i omkring 78. Men nu staar de omkring 89, altsaa praktisk talt i den samme Kurs, som de stod i forud for September i Fjor. Nu for Tiden kan der derfor i hvert Fald neppe siges at være en saadan Fordel forbundet med til en højeste Rente af 5½ pCt. og til en formentlig ubekendt Kurs at kunne opnaa et kortfristet Laan, som skal konverteres om 5 Aar, hvorved der paaføres Laantageren forøgede Udgifter, at det skulde friste til Oprettelse af en Statskreditforening. Den Højnelse af Kurserne, der i det anførte Tilfælde er sket, fra 78 til 89, maa i ikke ringe Grad lette Finansieringen. Hvis der ikke var andre Ting, der gjorde, at Byggeriet blev fordyret, vilde derfor de nuværende Finansieringsforhold neppe virke forhindrende.

Saa siges det, at der maa foretages noget, og at man bl. a. maa gennemføre dette Lovforslag af Hensyn til Beskæftigelsen i Byggeindustrien, som er en Nøgleindustri. Ja, jeg kan ganske underskrive, at det vilde være et stort Gode, om Byggeindustrien kunde komme godt i Gang igen. Men det kan den efter min Formening ikke komme, forinden det bliver muligt paa ny at opføre billige Boliger. Det er ikke muligt med de nuværende Lønninger, og det vil navnlig ikke være muligt, naar Lønningerne yderligere stiger, saaledes som Tilfældet har været i de senere Aar. Jeg skal her eksempelvis nævne — det er taget fra „Statistiske Efterretninger“ —, at i 1930 var den gennemsnitlige Timeløn for Murersvende 2 Kr. 46 Ø., men i 1931 2 Kr. 57 Ø. Efter min Opfattelse kræves der en Tilpasning af Lønningerne, saaledes at ogsaa moderne indrettede Boliger kan opføres til saa billige Priser, at der kan komme en overkommelig Leje ud deraf. Jeg ser ikke, at det er til stor Nytte, tværtimod, det er til stor Skade at faa opført Boliger saa dyre, at de Folk, der skal bo i dem, overhovedet ikke har Raad til at betale Lejen. Efter min Opfattelse er det Fagforeningerne selv, der maa gøre noget for at faa Byggeindustrien i bedre Gang paa ny. Derved vil der kunne blive Beskæftigelse ogsaa i mange andre Fag.

Da der imidlertid ikke hidtil fra Fagforeningerne har kunnet ventes nogen Støtte, og da Finansieringsforholdene tilmed som omtalt har bedret sig saa meget, at der nu praktisk talt noteres samme Kurs, i alt Fald paa københavnske Kreditforeningsobligationer, som forud for September i Fjor, mener vi — navnlig under Hensyn til den ringe Trang, der er til Boliger Landet over — ikke at kunne medvirke til Lovforslagets